

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/194/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217200161
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217200161.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému: T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX T. nad T. XX, o zaplatenie sumy 276,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 13Csp/7/2017-59 zo dňa 31.05.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia poplatku 276,96 eura spolu s úrokom z omeškania od 10.09.2014 do zaplatenia, trov mediálneho konania vo výške 162,71 eura, poplatku za upomienky vo výške 36 eura, úrokov vo výške 32 % ročne zo sumy 800 eur od 15.01.2013 do 18.02.2013, zo sumy 669 eur od 19.02.2013 do 19.03.2013, zo sumy 538 eur od 20.03.2013 do 17.04.2013, zo sumy 407 eur od 18.04.2013 do 21.05.2013, zo sumy 367 eur od 22.05.2013 do 13.06.2013, zo sumy 276 eur od 14.06.2013 do 20.06.2013, zo sumy 196 eur od 21.06.2013 do 12.07.2013, zo sumy 145 eur od 13.07.2013 do 18.07.2013, zo sumy 14 eur od 19.07.2013 do 12.09.2013. Svoj nárok odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 15.01.2013 poskytol žalovanému úver vo výške 800 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s príslušným poplatkom vo výške 772 eur v 12 splátkach po 131 eur počnúc dňom 18.02.2013. V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia úveru (VPPÚ) predstavovala tretina poplatku dohodnutý úrok a dve tretiny poplatku predstavovali náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Keďže žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok, stratil výhodu splátok. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu vo výške 1.048 eur.

2. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že strany uzatvorili dňa 15.01.2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 800 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť v 1 splátke po 1.572 eur do 18.01.2014, pričom táto splátka zahŕňala aj poplatok vo výške 772 eur. Poplatok spojený s úverom bol tvorený súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 313,20 eura a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 458,80 eura, pri ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) vo výške 96,50 % a priemernej RPMN vo výške 40,60 %.

3. Zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere súd prvej inštancie posúdil ako právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a aplikoval naň ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch

a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv. Vychádzal z obsahových náležitostí, aké má mať spotrebiteľská zmluva podľa § 9 ods. 2 tohto zákona. Vyhodnotil, že zmluva neobsahovala druh úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/) a ani dobu trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. f/). Absencia týchto obligatórnych zmluvných náležitostí má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd urobil záver, že žalovaný je preto povinný vrátiť žalobcovi len poskytnutý úver. Keďže žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 1.048 eur, teda viac ako bola suma poskytnutého úveru, je žaloba neopodstatnená. Mal za to, že žalobca ani nepreukázal, že by sa žalovaný dostal s plnením do omeškania, keďže splatil úver dňa 12.09.2013, pričom ho mal uhradiť až dňa 18.01.2014. Žalobca nepredložil žiadny dôkaz ani o vynaložení nákladov na mediačné konanie v sume 162,71 eura.

4. Zároveň súd poukázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktorým sa upravila výška odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sa premietajú do výpočtu RPMN. Podľa zmluvy predstavoval zmluvný úrok výšku 39,15 % ročne a administratívne náklady výšku 458,80 eura, pričom zo zmluvy nevyplyva, aká administratíva spojená s vyplnením tlačiva žalobcu pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyvolala náklady v takejto výške. RPMN vo výške 96,5 % bola viac ako dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN uvedenej v zmluve vo výške 40,60 %. O trovách konania súd rozhodol tak, že úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli, a tento výrok oprel o ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej namietal vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP). Uviedol, že zmluvné strany sa v zmysle § 262 ods. 2 Obchodného zákonníka dohodli, že ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Žalovaný teda súhlasil s aplikáciou Obchodného zákonníka, a preto na zmluvu nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ by však odvolací súd posúdil zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, tak v tom prípade je v zmluve uvedená aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a nemožno ju preto považovať za bezúročnú a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere zákon nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Možno preto vychádzať len z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, pričom u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Definovanie výšky odplaty odkazom na údaje bánk bolo možné len na základe tohto ustanovenia (§ 53 ods. 6) účinného do 31.10.2008 alebo do 31.05.2010. Zmluva obsahuje všetky náležitosti, ktoré vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. V bode 13. VPPÚ prejavili zmluvné strany vôľu využiť mimosúdne inštitúty riešenia sporov vznikajúcich zo zmluvy, a to aj formou mediácie. Z uvedeného dôvodu si uplatnil aj trovy mediačného konania vo výške 162,71 eura, ktoré pozostávajú z dvoch úkonov právnej služby v sume 51,48 eura a 59,75 eura.

6. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie a na dôvažok dodáva nasledovné:

8. Podľa obsahu spisu si žalobca uplatňoval nároky zo zmluvy o poskytnutí úveru, ktorá bola uzavretá ako úverová zmluva upravená Obchodným zákonníkom (tzv. absolútny obchod), pričom však zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú. Základ právnej úpravy je v Obchodnom zákonníku, no na daný vzťah sa

aplikujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa ako aj ustanovenia právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa a spotrebiteľských úveroch. Zmluva o poskytnutí úveru je spotrebiteľskou zmluvou, pretože zmluvnými stranami sú na jednej strane veriteľ ako dodávateľ, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie pôžičiek a úverov z vlastných zdrojov a ktorý konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a na strane druhej subjekt, t.j. dlžník, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o žalobe otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, a tiež priestor na aplikáciu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), ktorý upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. V ustanovení § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sú upravené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zákon tiež v ustanovení § 11 ods. 1 stanovuje, pri absencii ktorých náležitostí zmluvy sa úver pokladá za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie konštatoval absenciu doby trvania zmluvy a uvedenia druhu spotrebiteľského úveru. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožnil, lebo v zmluve skutočne chýba uvedenie o aký druh úveru ide a tiež v nej nie je uvedená ani doba trvania zmluvy, ktorých absencia spôsobuje podľa § 11 ods. 1 tohto zákona účinného v čase uzatvorenia zmluvy, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. K uvedeným nedostatkom zmluvy sa žalobca v odvolaní nevyjadril. Namietal len veľmi všeobecne, že zmluva má všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje a konkrétnejšie upozornil, že v zmluve je uvedená aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a nemožno ju preto považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Súd prvej inštancie sa však v súvislosti s absenciou týchto náležitostí zmluvy ani nezmieňoval o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Po prijatí záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov, súd prvej inštancie správne žalobu žalobcu zamietol.

9. V čase uzatvorenia zmluvy o Občiansky zákonník, ani Obchodný zákonník a ani iný právny predpis úvere nestanovil výšku úroku z úveru a výšku ďalších poplatkov, resp. odplaty za poskytnutie finančných prostriedkov. Určité obmedzenie pri poskytnutí úveru spotrebiteľovi stanovil § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pri posúdení primeranosti dojednanej odplaty je potrebné vychádzať z výšky odplaty, ktorá sa obvykle požaduje na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Odplata v danom prípade bola tvorená úrokom, ktorý predstavoval 313,30 eura a administratívnymi nákladmi vo výške 458,80 eura, ktoré boli vyššie ako úrok. Zo samotnej zmluvy vyplýva, že priemerná RPMN bola v čase jej podpisu 40,60 % a reálna hodnota RPMN pri poskytnutí úveru 800 eur bola 96,50 %, čo je viac ako dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN, ktorá sa obvykle požadovala na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Hoci maximálna výška odplaty nebola žiadnym právnym predpisom priamo stanovená, musí byť primeraná (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), inak je takýto právny úkon absolútne neplatný. Keďže v danom prípade výška RPMN preyšuje viac ako dvojnásobne priemernú hodnotu RPMN, ktorú sám žalobca uvádza v zmluve, možno konštatovať, že toto dojednanie je v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a tiež s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka), čo má za následok v časti dojednania odplaty jeho absolútnu neplatnosť. Z dôvodu neplatnosti odplaty má preto žalobca nárok len na zaplatenie istiny, ktorú žalovanému poskytol.

10. Žalobca tiež ničím nedoložil náklady, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s mediačným a rozhodcovským konaním, pričom v odvolaní nijako nevyvrátil argumenty súdu prvej inštancie, že tieto náklady nepreukázal. V odvolaní sa žalobca zaoberal len s VPPÚ, v zmysle ktorých mali zmluvné strany riešiť spory pred mediátorom, čo však nemá vplyv na preukázanie dôvodnosti nákladov, ktoré mu mali v týchto konaniach vzniknúť.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní za neopodstatnené a nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

12. S ohľadom na výsledok odvolacieho konania by mal úspešný žalovaný nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP). Keďže mu však v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, odvolací súd rozhodol (§ 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP), že sa mu nárok na ich náhradu nepriznáva.

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).